

До питання про політичну соціалізацію молоді

*Клименко А., студентка групи ПМ-91
Науковий керівник: Клименко В.А., к.і.н.,
доц., кафедри історії СумДУ*

Актуалізація соціологічних досліджень молоді почалась в період молодіжної революції 60-х рр. ХХ ст., коли потреба в розумінні суті молодіжного протесту зосередила увагу дослідників на цій проблематиці. Подібна ситуація відбувається і сьогодні. Після 20-ти років реформ соціологи починають проводити дослідження по вивченню найбільш болючих точок молодіжної поведінки, таких як політичний екстремізм, безробіття, наркоманія, підлітково - молодіжна злочинність, кризова соціалізація молоді тощо.

Підйом соціального інтересу до молодіжних проблем сьогодні пов'язаний з кризою у суспільстві, яка породила новий конфлікт поколінь.

Витоки змін, на наш погляд, лежать в посиленні індивідуалістичних орієнтацій молоді. В структурі цінностей молоді людини серйозну роль повинна займати освіта. Освітній статус молоді є важливим критерієм її соціального розвитку. Сьогодні потреба у вищій освіті досить висока серед молоді. Але викликає тривогу питання доступності цієї освіти (42,8% вважають її недоступною через платні форми освіти). Тобто орієнтація на ті верстви, які спроможні сплатити послуги в сфері освіти, призводить до обмеження можливостей отримання освіти молоддю із низько дохідних груп населення.

Інший показник – рівні чи нерівні шанси на отримання вищої освіти в залежності від місця проживання і типу школи. Скоротився приток у вузи випускників загальноосвітніх шкіл і збільшився з спеціалізованих класів і гімназій. Можливо, це пов'язано з тим, що між цими школами різко посилюється розрив у якості освіти, що визначає різні шанси на її отримання.

Вибір професії теж є важливим соціальним орієнтиром молоді. Як показали дослідження, пошук професійної ідентичності молодих людей пов'язаний як з особистими зусиллями, цінносномотивованим вибором, так і впливом оточення. Тільки кожний четвертий поступав у вуз з чіткою метою – отримати знання по обраній спеціальності. Мотивація зовнішнього характеру – порада батьків, знайомих – у кожного другого (45%) Велика доля студентів з “аморфною”, або ситуативною мотивацією, пов'язаною з невизначеністю життєвих планів (38%).

Відмічені також мотиви комунікаційної і розважальної направленості – “познайомитись з цікавими людьми”, “весело провести студентські роки”.

Відбувається подальше зниження престижу таких професій, як педагог, музикант, хоча дещо збільшився престиж інженерних професій. Молоді люди часто обирають професію з-за її престижності і високої оплати, ігноруючи свої здібності і уподобання.

В певній мірі сформувався соціальний песимізм молоді, що знаходить відображення у визначенні марності своїх зусиль в пошуках цікавої і змістовної роботи. Значна кількість (71-73%) молоді вважає, що більшість людей взагалі ні в що не вірить. Тобто песимістичні настрої частини молоді викликані, насамперед, соціальною нестабільністю, зниженням рівня життя.

Таким чином, соціологічні дослідження ціннісних орієнтацій молоді свідчать про те, що за останні роки тут відбулись зміни:

На перше місце серед ціннісних орієнтацій молоді висуває матеріальне благополуччя;

Значна частина молоді вважає необхідним добиватись кар'єрного росту задля досягнення матеріального достатку;

Духовність, ерудованість, освіта і інтелігентність займають значно нижчі місця в шкалі ціннісних орієнтацій.